06.04.2017г.

О Д Л У К А

На Комисијата за жалби при Советот за етика во медиумите на Македонија (СЕММ), по жалбата на Фондација Метаморфозис за текстот со наслов "Сорос исплаќал милиони пред избори на невладините во Македонија", објавен на 05.02.2017 година, во 23 часот и 34 минути, во интернет изданието на неделникот Република (www.republika.mk)

Ж А Л Б А Т А Е О С Н О В А Н А

Кодексот на новинарите на Македонија е прекршен во членовите 1 и 3.

Член 1.

"Новинарот има право на слободен пристап до сите извори на информирање што се од јавен интерес. Новинарот треба да објавува точни, проверени информации и нема да прикрива суштински податоци и да фалсификува документи. Доколку информацијата не може да се потврди, или станува збор за претпоставка, односно шпекулација, тоа треба да се каже и да се објави. Точноста на информацијата треба да се провери колку што е тоа можно."

Член 3.

"Новинарот ќе настојува да биде обезбедено објавување на исправка, деманти и одговор во случај кога ќе биде утврдена неточност на информацијата."

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ

До Извршната канцеларија на Советот за етика во медиумите на Македонија, на ден 10.02.2017 година, Фондацијата Метаморфозис поднесе жалба за текстот со наслов "Сорос исплаќал милиони пред избори на невладините во Македонија", објавен на 05.02.2017 година, во 23 часот и 34 минути, во интернет изданието на неделникот Република (www.republika.mk).

Во жалбата се наведува дека во објавениот текст известувањето е неточно и нефер и не е застапена втората страна, а се додава и дека не е објавен демантот кој жалителот го испратил до медиумот.

Извршната канцеларија на СЕММ, во согласност со член 14 од Правилникот за работа на Комисијата за жалби, по приемот и разгледување на жалбата, стапи во контакт со Република и побара уредничкиот колегиум да се изјасни по однос на наводите на жалбата. Од Република не одговорија на наводите на жалителот.

Комисијата за жалби најде дека жалбата во однос на текстот е ОСНОВАНА.

***

При своето одлучување Комисијата го зеде предвид и :

Член 16 од Уставот на РМ, во кој се вели:

Се гарантира слободата на уверувањето, совеста, мислата и јавното изразување на мислата.

Се гарантира слободата на говорот, јавниот настап, јавното информирање и слободното основање на институции за јавно информирање.

Се гарантира слободниот пристап кон информациите, слободата на примање и пренесување на информации.

Се гарантира правото на одговор во средствата за јавно информирање.

Се гарантира правото на исправка во средствата за јавно информирање.

Се гарантира правото на заштита на изворот на информацијата во средствата за јавно информирање.

Цензурата е забранета.

***

Бул. Митрополит Теодосиј Гологанов 54/2 1000 Скопје

www.semm.mk info@semm.mk (02) 3222-595

На седницата на 06.03.2017 година, Теофил Блажевски беше изземен од расправата за случајот, во согласност со член 11 од Правилникот за работа на Комисијата за жалби поради судир на интереси бидејќи е вработен во Фондацијата Метаморфозис, се' со цел да се обезбеди мериторност во одлучувањето и спречување на делегитимирање на одлуката на Комисијата.

Комисијата за жалби ги разгледа наводите на жалителот и направи увид во наведениот текст. Го констатираше следниов текст:
"Организациите НВО Инфоцентар, МОФ, Хелсиншки комитет, Метаморфозис, Акција плус Ресен, Фокус Велес, Факултет за работи што не се учат, Аква Струга, Огранизација на жени на општина Струмица, Центар за современи уметности, Џев и многу други фондации се само дел од оние на чии сметки легнувале милионски суми за време на предизборието во Македонија во изминатиот период, истакнаа вчера од Граѓанското движење Стоп Операција Сорос... "

На крајот на текстот е презентирани видео - материјал од прес-конференција на движењето Стоп Операција Сорос.

По увидот, најпрво, Комисијата констатираше дека таа не може и нема право да ги утврдува фактите наведени во текстот и жалбата. Нејзината надлежност е, единствено, да ги утврдува етичките и професионални стандарди при создавањето на новинарскиот производ.

Членовите на Комисијата најдоа дека медиумот пренесува настан прес-конференција на движењето Стоп Операција Сорос, на кој се изнесени низа политички тврдења, но авторот не изнесува свои тврдења.

Меѓутоа, видно од демантот кој беше приложен како доказ пред Комисијата, а кој медиумот не го објавил , евидентно е дека интернет порталот republika.mk не му дозволил на жалителот да ја искаже својата одбрана во однос на наводите во текстот, иако бил должен да го стори тоа согласно чл. 16 од Уставот на РМ и чл. 3 од Кодексот на новинарите на Македонија со што ги ограничил граѓанските права на жалителот, притоа доведувајќи го во понеповолна положба пред "судот на јавноста".
Медиумот бил должен да го објави демантот во иста должина/времетраење и на истото место каде што била презентирана првичната информација од која е засегнат жалителот.

***

Комисијата за жалби најде дека во спорниот текст со наслов "Сорос исплаќал милиони пред избори на невладините во Македонија", објавен на 05.02.2017 година, во 23 часот и 34 минути, во интернет изданието на неделникот Република, прекршен е член 1 од Кодексот на новинарите на Македонија, според кој новинарот има право на слободен пристап до сите извори на информирање што се од јавен интерес. Новинарот треба да објавува точни, проверени информации и нема да прикрива суштински податоци и да фалсификува документи. Доколку информацијата не може да се потврди, или станува збор за претпоставка, односно шпекулација, тоа треба да се каже и да се објави. Точноста на информацијата треба да се провери колку што е тоа можно.

Комисијата утврди дека е прекршен и член 3 од Кодексот на новинарите на Македонија, според кој новинарот ќе настојува да биде обезбедено објавување на исправка, деманти и одговор во случај кога ќе биде утврдена неточност на информацијата.

Моралната одговорност за неточноста на информацијата паѓа на новинарот и затоа е важно тој самиот да влијае и да обезбеди објавување на демант, исправка или одговор во медиумот во кој информацијата е објавена, а чијшто автор е тој. На тој начин новинарот го штити и сопствениот интегритет, но и интегритетот на медиумот во кој работи.

Во согласност со наведеното, Комисијата одлучи како во диспозитивот.

Во работата на Комисијата за жалби учествуваа членовите Мирче Адамчевски, Мери Јордановска, Гоце Герасимовски и Сефер Тахири.

Се обврзува интернет изданието на неделникот Република (www.republika.mk), во согласност со членот 18 од Правилникот за работа на Комисијата за жалби, да ја објави одлуката на Комисијата за жалби.

Со почит,
Совет за етика во медиумите на Македонија

Здружение Совет за етика во медиумите на Македонија ЕТИКА ПРЕС Скопје

Претседател на Комисијата за жалби
Мирче Адамчевски

Бул. Митрополит Теодосиј Гологанов 54/2 1000 Скопје

www.semm.mk info@semm.mk (02) 3222-595